

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum gratia sit speicalis virtus ab alijs distincta? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

temptus facit peccatum in Spiritum sanctum, quæ directè ducunt ad pœnitentiam & remissionem peccatorum.

Ad tertium dicendum, quòd primum peccatum primi parentis, ex quo in omnes peccatum emanavit, non fuit inobediencia secundum quod est speciale peccatum; sed superbia, ex qua homo ad inobedientiam processit. Vnde Apostolus in verbis illis videtur accipere inobedientiam, secundum quod generaliter se habet ad omne peccatum.

QVÆST. CVI.

De gratia siue gratitudine, in sex articulos diuisa.

Deinde considerandum est de gratia, siue gratitudine, & ingratitude.

¶ Circa gratiam autem queruntur sex.

¶ Primo, verum gratia sit specialis virtus ab alijs distincta?

¶ Secundo, quis teneatur ad maiores gratiarum actiones Deo, vtrum innocens vel pœnitens?

¶ Tertio, verum semper teneatur homo ad gratias pro beneficijs humanis reddendas?

¶ Quarto, vtrum retributio gratiarum sit differenda?

¶ Quinto, verum sic mensuranda secundum acceptum beneficium, vel secundum dantis affectum?

¶ Sexto, vtrum oporteat aliquid maius rependere?

ARTIC. I.

Vtrum gratia sit specialis virtus ab alijs distincta?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd gratia non sit virtus specialis ab alijs distincta. Maxima enim beneficia à Deo & à parentibus accepimus. Sed honor, quem Deo retribuimus, pertinet ad virtutem religionis. Honor autem, quem retribuimus parentibus, pertinet ad virtutem pietatis. Ergo gratia siue gratitudo non est virtus ab alijs distincta.

¶ 2 Præterea, Retributio proportionalis pertinet ad

554
inf q 107
ar. 1. 07.
C 12 q.
6. a. 3. 60.

15. c. 4. 1.
5.

ad iustitiam commutativam, vt patet per Philosophum in quinto Ethicorum †. Sed gratia redduntur vt retributio fit, vt ibidem dicitur. Ergo redditio gratiarum, quæ pertinet ad gratitudinem, est actus iustitiæ. Non ergo gratitudo est specialis virtus ab alijs distincta.

18. c. penul. 1.
9. c. 2. 1. 5

¶ 3 Præterea, Recompensatio requiritur, ad amicitiam conseruandam, vt patet per Philosophum, in octauo, & nono Ethicorum *. Sed amicitia se habet ad omnes virtutes, propter quas homo amatur. Ergo gratia siue gratitudo, ad quam pertinet recompensare beneficia, non est specialis virtus.

1. 2. de inuentione
f. 4. ante
f. lib.

SED contra est, quod Tullius † ponit gratiam specialem iustitiæ partem.

9. 104. 4.
1. es 1. 2.
9. 60. 4. 3

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra dictum est *, secundum diuersas causas ex quibus aliquid debetur, necesse est diuersificari debiti reddendi rationem: ita tamen quod semper in maiori, illud quod minus est, contineatur. In Deo autem primo & principaliter inuenitur causa debiti, eo quod ipse est primum principium omnium bonorum nostrorum. Secundario autem in patre, quia est proximum nostræ generationis & disciplinæ principium. Tertiò autem in persona quæ dignitate præcellit, ex qua communia beneficia procedunt. Quarto autem in aliquo benefactore, à quo aliqua particularia & priuata beneficia percepimus, pro quibus particulariter ei obligamur. Quia ergo non quicquid debemus Deo, vel patri, vel personæ dignitate præcellenti, debemus alicui benefactorum, à quo aliquod particulare beneficium recepimus: inde est quod post religionem, quæ debitum cultum Deo impendimus; & pietatem, qua colimus parentes; & obseruantiam, qua colimus personas dignitate præcellentes: est gratia siue gratitudo, quæ benefactoribus gratiam recompensat; & distinguitur à præmissis virtutibus, sicut quodlibet posteriorum distinguitur à priori, quasi ab eo deficientis.

Ad

Ad primum ergo dicendum, quòd sicut religio est quædam superexcellens pietas, ita est quædam excellens gratia siue gratitudo. Vnde & gratiarum actio ad Deum supra posita*, est inter ea quæ ad religionem pertinent. q. 83. ar. 17.

Ad secundum dicendum, quòd retributio proportionalis pertinet ad iustitiam commutatiuam, quando attenditur secundum debitum legale: puta, si pacto firmetur, vt tantum pro tanto retribuatur. Sed ad virtutem gratiæ siue gratitudinis retributio pertinet, quæ fit ex solo debito honestatis, quam scilicet aliquis spontè facit. Vnde & gratitudo est minus grata si sit coacta, vt Seneca dicit in libro de Beneficijs.

Ad tertium dicendum, quòd cum vera amicitia supra virtutem fundetur, quicquid est virtuti contrarium in amico, est amicitia impeditiuum; & quicquid est virtuosum, est amicitia prouocatiuum. Et secundum hoc per recompensationem beneficiorum amicitia conseruatur: quamuis recompensatio beneficiorum ad virtutem gratitudinis specialiter pertineat.

ARTIC. II.

Virum magis teneatur ad gratias reddendas Deo innocens, quàm pœnitens? 555

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quòd magis teneatur ad gratias reddendas Deo innocens, quàm pœnitens. Quanto enim aliquis maius donum à Deo percepit, tanto magis ad gratiarum actiones tenetur. Sed maius est donum innocentia, quàm iustitia restituta. Ergo videtur quòd magis teneatur ad gratiarum actionem innocens quàm pœnitens.

2 ¶ Præterea, sicut benefactori debetur gratiarum actio, ita & dilectio. Sed Augustinus dicit in secundo Confess. * Quis hominum suam cogitans infirmitatem, audet viribus suis tribuere castitatem atque innocentiam suam, vt minus amet te: quasi minus fuerit ei necessaria misericordia tua qua condonas peccata conuersis ad te? Et postea subdit *, Et ideo tantumdem, imò amplius te diligit: quia per quem me videt

l. 2. c. f. t.

7. in me.

10. 1.

Eo. l. 2 c.

7. in p. t. d.